

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 157/2012-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť M. D., Č., a J. M., Č., zastúpených advokátkou JUDr. D. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 94/98 v období po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 94/98 v období po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008 p o r u š i l základné právo M. D. a J. M., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie

veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. M. D. a J. M. priznáva finančné zadosťučinenie každému z nich v sume po 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. M. D. a J. M. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 475,92 € (slovom štyristosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatdva centov), ktorú je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť na účet ich advokátky JUDr. D. P., Ž., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 157/2012-10 z 31. mája 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. D. (ďalej len „sťažovateľka“) a J. M. (ďalej len „sťažovateľ“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 94/98 v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že:

«(...) Navrhovatelia v rade 1) a 2) M. D. rod. M. a J. M. podali dňa 13. 01. 1997 návrh na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam proti odporcom F. K. a spol. Konanie v predmetnej veci je vedené na Okresnom súde v Čadci pod č. k. 4 C 94/98.

Na Okresnom súde v Čadci sa v predmetnej veci konali viaceré pojednávania, ktoré vždy boli odročené na neurčito. Posledné pojednávanie sa konalo ešte v roku 2008, pričom toto pojednávanie bolo taktiež odročené na neurčito. Od tohto roku Okresný súd v Čadci vo veci nekonal.

Predsedovi Okresného súdu v Čadci dňa 10. 11. 2011 navrhovatelia zaslali sťažnosť na prieťahy v konaní zo dňa 7. 11. 2011. (...)

Vzhľadom na mnoho súdnych sporov s odporcom v rade 1) F. K. týkajúcich sa majetkových vysporiadaní spoločných nehnuteľností, závisí výsledok tohto konania, t. j. rozhodnutie v predmetnej veci na iné konania. Keďže v predmetnej veci nebolo do dnešného dňa rozhodnuté nie je možné pokračovať napr. v konaní vedeného na Okresnom súde v Čadci pod č. k. 6C 56/2006. Zároveň poukazujem na skutočnosť, že sťažovateľka v rade 1) veľmi ťažko ochorela z neustálych psychických tlakov a súdnych sporov(...)

V súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. „zákon o ústavnom súde“ súhlasíme s tým, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania za prítomnosti účastníka konania a jeho právneho zástupcu(...)

Na záver chcem uviesť, že Ústavný súd už rozhodoval v roku 2005 v predmetnej veci vedenej na Okresnom súde v Čadci pod č. k. 4 C 94/98 ohľadom prieťahov v konaní, kedy priznal sťažovateľom finančné zadosťučinenie vo výške 30.000,- Sk. Ďalej Ústavný súd v predmetnej veci rozhodol i v roku 2008, kedy sťažovateľke v rade 1) priznal finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk a sťažovateľovi v rade 2) sumu vo výške 70.000,- Sk. Od rozhodnutia Ústavného súdu však aj naďalej dochádza k neúmerným a zbytočným prieťahom v predmetnom konaní(...)

Na základe vyššie uvedených skutočností žiadam, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal nasledovný nález:

Základné právo M. D.(...) na prerokovanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) postupom Okresného súdu v Čadci vo veci vedenej pod č. k. 4 C 94/1998 porušené bolo.

Základné právo J. M.(...) na prerokovanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) postupom Okresného súdu v Čadci vo veci vedenej pod č. k. 4 C 94/1998 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva M. D.(...) finančné zadosťučinenie vo výške 7.000,- € ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva J. M.(...) finančné zadosťučinenie vo výške 7.000,- € ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.

Ďalej navrhujem, aby nám súd uznesením priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 468,40 € za 2 úkony právnej pomoci (...).»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho podpredsedom, listom sp. zn. Spr 1026/12 z 12. júla 2012 a právna zástupkyňa sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu z 3. augusta 2012.

2.1 Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení popísal chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„(...) mám za to, že od posledného nálezu v danej veci, aj napriek tomu, že predmetná vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie 3 zákonným sudcom, títo aj napriek rozsiahlosti spisového materiálu vyvinuli maximálne úsilie a konali vo veci urýchlene a bez zbytočných prieťahov. Táto vec síce nevykazuje znaky zložitosti, možno však konštatovať, že vec je skutkovo zložitá, a to vzhľadom na pomerne veľký počet účastníkov, úmrtia v priebehu konania, čo si vyžaduje úkony súdu spojené so zisťovaním právneho nástupníctva, zisťovaním adries účastníkov konania, ktorým nie je možné doručiť zásielky z dôvodu, že z adries uvedených v návrhu sa vracajú závady v doručení - pobyt neznámy. Dovoľujem si tvrdiť, že postupom súdu neboli spôsobené prieťahy v konaní.

Vo veci sťažnosti sťažovateľov netrvám na ústnom pojednávaní ústavného súdu.“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom podaní k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedla:

„(...) Sťažovatelia v plnom rozsahu i naďalej trvajú na svojej podanej sťažnosti, nakoľko v predmetnej veci sa od podania sťažnosti nevykonávali žiadne im známe úkony

a vo veci naďalej dochádza k priet'ahom. Z uvedeného dôvodu pokladajú svoju sťažnosť za dôvodnú.

Zároveň žiadam, aby mi boli priznané trovy právneho zastúpenia (...)

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 94/98 v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008:

Dňa 13. januára 1997 podali sťažovatelia na okresnom súde proti F. K., Č. (ďalej len „odporca v 1. rade“), A. K., Č. (ďalej len „odporca v 2. rade“), V. C., Č. (ďalej len „odporca v 3. rade“), A. S., Č. (ďalej len „odporca vo 4. rade“), Ing. M. C., Č. (ďalej len „odporca v 5. rade“), V. C. ml., Č. (ďalej len „odporca v 6. rade“), a R. K., J. K., M. K., všetci na neznámom mieste (ďalej len „odporcovia v 7. až 9. rade“), žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

(...)

Dňa 10. septembra 2008 okresný súd zastavil konanie o návrhu na opätovné vydanie predbežného opatrenia zo 14. augusta 2008 z dôvodu prekážky litispendencie.

Dňa 11. septembra 2008 okresný súd vyzval odporcov v 1. až 3. rade, aby sa vyjadrili k odvolaniu podanému sťažovateľmi proti uzneseniu z 8. júla 2008 o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 18. septembra 2008 okresný súd predložil spis odvolaciemu súdu, aby rozhodol o opravnom prostriedku sťažovateľov proti uzneseniu z 8. júla 2008.

Dňa 30. júna 2009 odvolací súd potvrdil uvedené uznesenie okresného súdu.

Dňa 11. augusta 2009 bol spis z odvolacieho súdu vrátený okresnému súdu.

Dňa 18. augusta 2009 okresný súd vyzval účastníkov konania, aby doložili dôkazy, prípadne oznámili ďalšie svoje návrhy na vykonanie dokazovania.

Dňa 28. septembra 2009 bolo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z 30. júna 2009 podané dovolanie.

Dňa 11. novembra 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní predložil splnomocnenie na zastupovanie pre dovolacie konanie.

Dňa 20. novembra 2009 bolo okresnému súdu doručené splnomocnenie sťažovateľa na zastupovanie v dovolacom konaní.

Dňa 8. marca 2010 bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený spis s dovolaním proti rozsudku odvolacieho súdu z 30. júna 2009.

Dňa 3. mája 2010 najvyšší súd vrátil spis okresnému súdu ako predčasne predložený, pretože okresný súd po podaní dovolania opomenul viacero úkonov, na ktoré je povinný, vrátane výzvy sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku za dovolanie.

Dňa 18. mája 2010 predseda okresného súdu opatrením pridelil spis zákonnej sudkyňi JUDr. J. M. na ďalšie konanie a rozhodnutie z dôvodu nástupu pôvodného zákonného sudcu na výkon trestu odňatia slobody.

Dňa 19. mája 2010 zákonná sudkyňa vzniesla námietku svojej zaujatosti.

Dňa 28. mája 2010 bol spis predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

Dňa 29. júna 2010 odvolací súd uznesením rozhodol, že sudkyňa nie je vylúčená z prerokovávania a rozhodovania danej veci.

Dňa 2. augusta 2010 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 6. augusta 2010 okresný súd zaslal odporcom dovolanie podané sťažovateľom na vyjadrenie a vyzval aj sťažovateľa, aby zaplatil súdny poplatok za dovolanie.

Dňa 6. augusta 2010 okresný súd zrušil svoje uznesenie z 30. marca 1998, ktorým ustanovil pre odporcov v 7. až 9. rade opatrovníčku.

Dňa 30. augusta 2010 okresný súd vyzval odporcov, aby sa v zmysle ustanovenia § 29a ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku dohodli na spoločnom zástupcovi a oznámili okresnému súdu jeho identifikačné údaje.

Dňa 16. septembra 2010 bol zaplatený súdny poplatok za dovolanie.

Dňa 7. decembra 2010 okresný súd ustanovil odporcom spoločného zástupcu.

Dňa 27. decembra 2010 po odstránení nedostatkov bol spis s dovolaním opätovne predložený najvyššiemu súdu.

Dňa 12. mája 2011 najvyšší súd odmietol dovolanie.

Dňa 18. mája 2011 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 22. augusta 2011 podpredseda okresného súdu opatrením pridelil spis zákonnej sudkyňi JUDr. A. P. na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 12. júna 2012 súd nariadil vo veci pojednávanie na 11. júl 2012.

Dňa 20. júna 2012 právny zástupca odporcu ospravedlnil svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní a zároveň požiadal o nariadenie nového termínu pojednávania.

Dňa 21. júna 2012 okresný súd zrušil nariadený termín pojednávania z dôvodu „výzvy na zisťovanie v súvislosti s úmrtím a neznámym pobytom účastníkov konania“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 94/98 dochádza k porušovaniu ich základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napriek tomu, že ústavný súd už svojimi nálezmi č. k. I. ÚS 105/04-30 z 8. októbra 2004 a č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008 vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní a prikázal okresnému súdu konať v danej veci bez priet'ahov.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Ešte pred samotným preskúmaním a vyhodnotením posudzovanej veci z pohľadu uvedených kritérií treba poznamenať, že keďže ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 105/04-30 z 8. októbra 2004 a č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008 už vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 94/98, v danom prípade do úvahy prichádza posudzovanie prípadného

d'alšieho porušenia toho základného práva (ale aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru) len za časové obdobie od ostatného rozhodnutia ústavného súdu, t. j. od 9. septembra 2008.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti z právneho hľadiska nesignalizuje jeho zložitosť, pretože ide o štandardnú a stabilnú súčasť rozhodovacej činnosti prvostupňových súdov. Avšak v spojení s potrebou vykonania ohliadky na mieste samom a vypracovaním znaleckého posudku na ustálenie skutkového stavu, ako aj s prihliadnutím na pomerne veľký počet účastníkov konania a úmrtie niektorých z nich možno konštatovať, že prerokúvaná vec je do istej miery skutkovo (fakticky) zložitá. Doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať len na vrub faktickej zložitosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúvanom konaní po rozhodnutí ústavného súdu č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priesťahom. Sťažovatelia neprispeli v tomto období svojím správaním k priesťahom v konaní. Dopĺňovali a upresňovali síce svoj žalobný návrh, pretože sa v priebehu napadnutého konania menili pomery, a podali aj dovolanie, avšak využitie možností daných navrhovateľovi procesnými predpismi (napr. podľa Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné priesťahy (napr. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že celkové trvanie tohto konania už takmer 15 rokov je už samo osebe neprimerané, a to napriek tomu, že ústavný súd už svojimi nálezmi č. k. I. ÚS 105/04-30 z 8. októbra 2004 a č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008 vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu konať v danej veci bez priesťahov.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd konal v posudzovanej veci opakovane neefektívne, keď najvyššiemu súdu doručil dovolanie sťažovateľa (podané 28. septembra 2009) až po pätnástich mesiacoch (27. decembra 2010), pretože najprv bol spis na tento účel „predčasne predložený“ a neskôr zákonná sudkyňa neúspešne uplatnila námietku svojej predpojatosti v danej veci. Za týchto okolností minimálne desať mesiacov bolo treba pričítať na ťarchu okresného súdu, pretože toto obdobie uplynulo neefektívne, k čomu prispel okresný súd svojou nesprávnou a nesústredenou činnosťou. Navyše, po dlhotrvajúcom doručení predmetného dovolania najvyššiemu súdu bol okresný súd aj bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nečinný v období od 18. mája 2011 do 12. júna 2012 (trinásť mesiacov), pričom uvedená neefektívna činnosť, resp. nečinnosť okresného súdu je v kontexte takmer 15 rokov trvania napadnutého konania ničím neospravedliteľná, pretože počas minimálne takmer dvoch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako navrhovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania sťažovateľa, ale predovšetkým v dôsledku nečinnosti okresného súdu. Ústavný súd pritom už opakovane uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prietáhov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného

v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že ústavný súd už svojimi nálezmi č. k. I. ÚS 105/04-30 z 8. októbra 2004 a č. k. II. ÚS 244/08-48 z 9. septembra 2008 opakovane prikázal okresnému súdu konať v danej veci bez zbytočných prietáhov, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať finančné zadosťučinenie každému vo výške 7 000 €, ktoré odôvodňovali najmä tým, že ich právna neistota naďalej pretrváva, napriek tomu, že od rozhodnutia v napadnutom konaní „závisia“ aj rozhodnutia v iných veciach, a okrem toho sťažovateľka „*veľmi ťažko ochorela z neustálych psychických tlakov a súdnych sporov*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, najmä aj na povahu veci, považuje za primerané vo výške po 5 000 € každému sťažovateľovi. Okrem uvedeného ústavný súd osobitne prihliadol aj na to, že v napadnutom konaní už dvakrát musel vysloviť porušenie čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 ústavy a opakovane prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov, napriek tomu postup v danej veci nebol organizovaný tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil,

je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia zo 7. novembra 2011, podanie sťažnosti z 11. novembra 2011 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu z 8. augusta 2012). Za dva úkony vykonané v roku 2011 patrí odmena v sume dvakrát po 123,50 € a režijný paušál v sume dvakrát po 7,41 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2012 patrí odmena v sume 127,16 € a režijný paušál v sume 7,63 €, preto trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa predstavujú 396,61 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 50 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 198,30 € v prípade jedného sťažovateľa. V prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokátkou sumu 396,60 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. K uvedenej sume bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 79,32 €, a preto celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľov predstavujú sumu 475,92 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2012